

Szkoła Doktorska

Od redakcji:

1 października 2019 roku rozpoczęła działalność Szkoła Doktorska Uniwersytetu Rzeszowskiego. Przedstawiamy pierwszy rocznik w dyscyplinie sztuki plastycznej i konserwacja dzieł sztuki. Liliana Kalinowska, Barbara Komaniecka, Jacek Machowski i Barbara Porczyńska prezentują swoje prace i plany badawcze na 8 semestrów kształcenia.

BARBARA PORCZYŃSKA

MaMalarka

Pomiędzy codziennością a sztuką

W polskim dyskursie macierzyńskim, choć istnieje wiele różnych opinii, nie da się zaprzeczyć, że obraz współczesnej kobiety-matki nadal kojarzy się z wizją archetypicznej Matki Polki, gotowej do poświęceń i kochającej ponad wszystko swoje dzieci. Ruchy feministyczne co prawda mówią o matce aktywistce, alternatywach, o wolności wyboru, różnorodności form, jednak narzucone przez mass media i społeczeństwo wzorce sytuują matkę w wyidealizowanej rzeczywistości, która ma niewiele wspólnego z przyziemną codziennością.

Życie zawodowe kobiety, która zostaje matką, nie należy do najłatwiejszych. Obecnie zakres obowiązków kobiety rośnie do ogromnych rozmiarów. Jej rola się rozszerzyła: ma być wyidealizowaną przez poradniki i reklamy bohaterką – „matką psychologizującą”, wykwalifikowaną menedżerką zarządzającą treningiem osobowości przyszłego zwycięzcy. W efekcie współczesne kobiety trwają w nieustannym konflikcie: wewnętrznym – z samą sobą, i zewnętrznym – chcąc sprostać wymogom narzucanym przez otoczenie. Tkwią w stanie permanentnego konfliktu powinności, a wszelkie odstępstwa od „prawidłowości postępowania” wywołują wyrzuty sumienia.

Projekt *MaMalarka. Pomiędzy codziennością a sztuką* ma być czymś w rodzaju zanurzenia się w codzienny świat kobiety-matki-artystki, gdzie tok i sens nadają rytuały codzienności, jak i nieoczekiwane wydarzenia. To świat pomiędzy. Pomiędzy malarstwem, przedmiotem, słowem. Pomiędzy *sacrum* a *profanum*. To świat pełen sprzeczności i nieustającej walki kobiety o własną tożsamość.

Obserwując środowisko artystyczne, ale i przekładając na język sztuki własne doświadczenia jako matki i malarki, powołałam do życia *MaMalarkę*. Projekt ten, który jest grą słów „mama” i „malarka”, jest jednocześnie połączeniem, wydawać by się mogło, wykluczających się światów.

Interesuje mnie stworzenie wspólnego obszaru, w którym tradycyjne wzorce nie muszą oznaczać wykluczenia współczesnych norm i zachowań społecznych kobiety.

Barbara Porczyńska, *Life-work balance*, 2021

Wręcz przeciwnie. Świat wielowiekowej tradycji może uzupełniać czy wzbogacać ponowoczesne podejście do twórczości. Poszerzenie realistycznego warsztatu malarskiego, który jest przypisywany dawnej epoce, o język współczesnej sztuki (obiekty, instalacje, tekst) pozwoli na pełne odzwierciedlenie hybrydalnego stanu *MaMalarki*.

Badając relacje matka – dziecko i matka – świat artystyczny, skupiam się na obserwacji codziennego życia. Inspirują mnie zwykłe przedmioty, które w zetknięciu z tradycyjnym obrazem zyskują nowy sens. Realne przedmioty dzięki malarskiemu przetworzeniu stają się łącznikami, częścią wspólną dziecka, matki i artystki. Dzięki swojej materialnej ciężkości stanowią wyraz nie-namacalnych i trudno uchwytanych emocji. Nie odrzucając tradycyjnego warsztatu malarskiego, poszukuję własnego języka wypowiedzi, poszerzając malarstwo o nowe media, np. obiekty, instalacje czy tekst.